

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoCsp/21/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123362661
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Matúš Staríček
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:6123362661.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu: Mgr. Matúš Staríček a sudcov: JUDr. Ľuboslava Vanková a Mgr. Jozef Mačej, v spore žalobcu: 365.bank, a. s., IČO: 31 340 890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., IČO: 47 232 471, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, Bratislava, proti žalovanému: A. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom C. XXX/X, D. E., o zaplatenie 10.043,84 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti výrokom II. a III. rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 22Csp/70/2023-95 zo dňa 16.4.2024, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. a III. **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 2.227,77 eur a úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 47,72 eur od 17.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 89,62 eur od 17.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 88,37 eur od 17.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 90,65 eur od 17.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 89,44 eur od 17.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 89,97 eur od 17.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 92,20 eur od 17.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 91,05 eur od 21.11.2022 do zaplatenia, zo sumy 93,26 eur od 21.12.2022 do zaplatenia, zo sumy 92,15 eur od 21.1.2023 do zaplatenia, zo sumy 92,69 eur od 21.2.2023 do zaplatenia, zo sumy 98,08 eur od 21.3.2023 do zaplatenia, zo sumy 93,83 eur od 21.4.2023 do zaplatenia, zo sumy 95,96 eur od 21.5.2023 do zaplatenia, zo sumy 94,96 eur od 21.6.2023 do zaplatenia, zo sumy 97,06 eur od 21.7.2023 do zaplatenia, zo sumy 96,01 eur od 21.8.2023 do zaplatenia, zo sumy 96,67 eur od 21.9.2023 do zaplatenia, zo sumy 98,73 eur od 21.10.2023 do zaplatenia, zo sumy 97,83 eur od 21.11.2023 do zaplatenia, zo sumy 99,86 eur od 21.12.2023 do zaplatenia, zo sumy 99,01 eur od 21.1.2024 do zaplatenia, zo sumy 99,60 eur od 21.2.2024 do zaplatenia, zo sumy 102,96 eur od 21.3.2024 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 7 ods. 1, 2, 16, 17 písm. b/, 20 písm. b/, 27, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „ZoSÚ“), § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/ EHS.

3. Vecne rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 14.7.2023, postúpenou súdu prvej inštancie z upomínacieho konania dňa 9.8.2023, domáhal zaplata sumy 10.043,84 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 19.2.2021 uzatvorili žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 2181823750 (ďalej aj ako „Zmluva“), ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli o. i. Obchodné podmienky pre spotrebiteľské úvery. Na základe Zmluvy žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky v sume 10.500 eur. Žalovaný sa v zmysle Zmluvy zaviazal vrátiť žalobcovi istinu a zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa Zmluvných dokumentov. Žalovaný neplnil úver riadne a včas. V dôsledku omeškania žalovaného s plnením úveru žalobca v zmysle ustanovenia § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „OZ“), v spojení s ustanovením § 53 ods. 9 OZ upozornil žalovaného na možné vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Keďže žalovaný na upozornenie nereagoval, žalobca vyhlásil dňa 16.11.2022 úver za predčasne splatný. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný dlžnú sumu neuhradil, a to ani čiastočne. Dlžná úverová istina je vo výške 9.884,28 eur a predstavuje rozdiel medzi poskytnutou istinou 10.500 eur a úhradami žalovaného, ktoré boli započítané na istinu. Úroky z omeškania si žalobca uplatnil s poukazom na § 3 nariadenia Vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., pričom za obdobie od dátumu poskytnutia úveru do dátumu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru žalobca vyčíslil úrok z omeškania v súhrnnej sume 9,06 eur a zároveň si uplatnil úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.884,28 eur za obdobie od 17.11.2022 do zaplata. Úroková sadzba bola dojednaná vo výške 7 % ročne. Z predloženého amortizovaného výpisu vyplýva, že žalovaný by pri riadnom plnení povinností zaplatil úroky z istiny vo výške 3.243,15 eur, pričom z Aktuálneho stavu úveru je zrejmé, že na úrokoch zaplatil žalovaný dosiaľ 529,64 eur. Žalobca si žalobou uplatnil tiež zaplata bankových poplatkov vo výške 159,56 eur, na ktoré žalobcovi vznikol nárok v zmysle Zmluvy a Sadzobníka poplatkov.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že na to, aby mohla byť pohľadávka veriteľa voči spotrebiteľovi priznaná v súdnom konaní, súd musí mať preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok pokiaľ ide o existenciu pohľadávky a jej uplatňovanie voči spotrebiteľovi. Kogentné právne normy upravujú právne dôsledky porušenia povinností na strane veriteľa pri uzavieraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere a pri výkone práv z nej vyplývajúcich, na ktoré súd musí prihliadnuť, a teda musí i posúdiť, či je pohľadávka voči spotrebiteľovi uplatňovaná v súlade so zákonom. V zmysle § 7 ods. 16 a ods. 17 ZoSÚ je žalobca povinný preukázať, že pri poskytnutí spotrebiteľského úveru postupoval s odbornou starostlivosťou, najmä že zodpovedajúcim spôsobom skúmal schopnosť žalovaného splácať úver. Posudzovanie bonity je proces zhromaždenia a kvalifikovaného vyhodnotenia relevantných údajov o aktuálnej finančnej situácii konkrétneho klienta, ktorý je veriteľ povinný vykonať s odbornou starostlivosťou a obozretne a ktorého vykonanie s odbornou starostlivosťou je veriteľ povinný hodnoverne preukázať. Žalobca nepreukázal, že s odbornou starostlivosťou skúmal schopnosť žalovaného splácať úver v zmysle § 7 ZoSÚ. Žalobca sa k skúmaniu bonity podrobne vyjadril vo svojom podaní z 9.4.2024. Argumentoval, že bonitu posudzoval v súlade s pravidlami stanovenými v Opatrení NBS č. 10/2017 (ďalej aj ako „Opatrenie“), a teda postupoval s odbornou starostlivosťou. S týmto záverom sa súd prvej inštancie nestotožnil. Z vyjadrenia žalobcu je zrejmé, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného žalobca stotožnil so životným minimom, ku ktorému pripočítal paušálnu sumu výdavkov vo výške 40% rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa (žalobca bral do úvahy náklady na zabezpečenie základných potrieb v celkovej výške 488,90 eur). Súd nemal za preukázané - a žalobca to ani netvrdil - že veriteľ v primeranom rozsahu zhromaždil a posudzoval aktuálne informácie o skutočných nákladoch žalovaného na zabezpečenie jeho základných životných potrieb (aj v žiadosti o úver bolo v kolónke „Zrážky, výživné a iné výdavky“ uvedené „0“). Z vyjadrenia žalobcu vyplýva, že podľa jeho názoru od účinnosti Opatrenia už veriteľ nemusí zhromažďovať údaje o aktuálnych reálnych nákladoch žiadateľa o úver, ale postačuje tieto údaje nahradiť výškou životného minima, v danom konkrétnom prípade zvýšenou o paušálnu sumu výdavkov vo výške 40 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa. Podľa názoru súdu však aktuálnu právnu úpravu nemožno takto interpretovať a aplikovať, pričom nová právna úprava v spojení s Opatrením nezrušila povinnosť veriteľa skúmať reálne náklady žiadateľa o úver. § 7 ods. 27 ZoSÚ výslovne ustanovuje, že veriteľ je povinný použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa, a tiež ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Posledná veta odseku 27 síce ustanovuje, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, avšak toto podľa názoru súdu

nemožno vykladať tak, že veriteľ vôbec nemusí od žiadateľa o úver zisťovať výšku jeho skutočných životných nákladov. Citované zákonné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že veriteľ nesmie bez ďalšieho vziať do úvahy len žiadateľom uvedené náklady, ak tieto žiadateľ uviedol v nižšej výške, než je stanovené životné minimum (keďže je vysoký predpoklad nesprávnosti takého údaju). S uvedeným korešponduje aj úprava v § 2 ods. 5 Opatrenia, podľa ktorého výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima. Ak zákon uvádza, že náklady spotrebiteľa treba posudzovať s ohľadom na životné minimum a Opatrenie uvádza, že náklady sú najmenej vo výške životného minima, podľa názoru súdu to nenahrádza a neruší povinnosť veriteľa vynaložiť primerané úsilie na zistenie informácií o aktuálnych reálnych nákladoch spotrebiteľa, ani veriteľovi nedáva možnosť sám si určiť výšku týchto nákladov (či už vo výške životného minima alebo vyššej). Ak účelom posúdenia bonity je zistiť, či žiadateľ o úver bude skutočne schopný splácať poskytnutý úver, potom je vylúčené, aby veriteľ posudzoval bonitu bez akejkoľvek informácie od žiadateľa o úver o jeho reálnych nákladoch na základné životné potreby. Posudzovanie bonity bez elementárnych vstupných údajov o skutočných nákladoch žiadateľa o úver nemožno hodnotiť ako postup s odbornou starostlivosťou. Žalobca teda nepreukázal, že veriteľ postupoval v súlade s § 7 ods. 1 ZoSÚ, a teda mu i vzniklo právo úver zosplatiť. Naopak, súd mal z predložených listinných dôkazov za preukázané, že veriteľ neskúmal s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať úver, a teda veriteľovi s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ prvú vetu nemohlo ani vzniknúť právo vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. Súd prvej inštancie zároveň dospel k záveru, že v danom prípade išlo o hrubé porušenie povinnosti veriteľa posudzovať bonitu s odbornou starostlivosťou (veriteľ posudzoval bonitu bez akýchkoľvek údajov o reálnych nákladoch na základné životné potreby žalovaného a v rozpore s § 7 ods. 27 ZoSÚ), a teda úver sa s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ druhú, tretiu a štvrtú vetu považuje za bezúročný a bez poplatkov.

5. Ak si veriteľ riadne vyžiada od žiadateľa o úver údaje o jeho konkrétnych životných nákladoch, potom podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ je žiadateľ povinný mu tieto údaje poskytnúť, pričom údaje musia byť úplné, presné a pravdivé. Ak tieto údaje veriteľ vyhodnotí ako nereálne a žiadateľ ich nevie vysvetliť a preukázať, resp. pochybnosti odstrániť, možno usudzovať na nepoctivý prístup žiadateľa a žiadateľovi by úver nemal byť poskytnutý. Žalobca zredukoval svoje povinnosti zisťovať od spotrebiteľa informácie k posudzovaniu bonity v podstate len na zistenie jeho príjmu (finančné záväzky žalobca zisťuje z dostupných registrov a pre stanovenie životných nákladov mu postačuje životné minimum, ku ktorému pripočíta 40 % (predtým 20 %) z rozdielu medzi čistým príjmom spotrebiteľa a životným minimom). Tým však ignoruje ostatné ustanovenia § 7 ZoSÚ, podľa ktorých je veriteľ povinný použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa (§ 7 ods. 27 ZoSÚ). Povinnosť veriteľa tieto informácie zohľadniť/použiť bez ďalšieho implikuje jeho povinnosť tieto informácie od žiadateľa o úver získať. Ak by sa akceptoval názor žalobcu, potom všetky ustanovenia § 7 by sa stali nadbytočnými a obsolétnymi, keďže - podľa žalobcu - veriteľa vôbec nemusia zaujímať reálne životné náklady spotrebiteľa, keď tieto vypočíta len s použitím životného minima. Podľa názoru súdu prvej inštancie sa však tieto zákonné ustanovenia obsolétnymi nestali, pričom názor žalobcu nepodporuje ani samotné Opatrenie NBS č. 10/2017. Podľa § 2 ods. 1 Opatrenia sa na výpočet ukazovateľa schopnosti splácať použije tzv. „celková výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb“. Podľa § 2 ods. 5 Opatrenia celkovou výškou nákladov sa rozumie (i) výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa prvej vety (ii) zvýšená o 40 % rozdielu... Prvá veta § 2 ods. 5 však jasne hovorí, že výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa je najmenej vo výške sumy životného minima. Teda nie práve vo výške životného minima, ako to tvrdí žalobca, ale najmenej vo výške životného minima. I podľa § 7 ods. 41 ZoSÚ NBS Opatrením stanovuje popri postupe pre ich výpočet iba minimálnu výšku životných nákladov.

6. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že uvedené porušenie ustanovení ZoSÚ nemá za následok zánik práva veriteľa požadovať vrátenie istiny úveru, ktorú spotrebiteľovi poskytol. Ak aj žalobcovi nevzniklo právo požadovať od žalovaného jednorazové splatenie úveru, žalovaný má naďalej právnu povinnosť splatiť žalobcovi istinu úveru v pravidelných mesačných splátkach. Vyššie uvedené závery preto nebránia súdu, aby priznal žalobcovi jednotlivé splátky istiny úveru, ktoré sa stali splatnými do vyhlásenia rozsudku. Podľa Aktuálneho stavu úveru žalovaný dosiaľ žalobcovi zaplatil na splátkach úveru sumu celkom 1.145,36 eur. Do rozhodnutia súdu v predmetnej veci žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie celkom 37 mesačných splátok (splátky od 20.3.2021 do 20.3.2024), a to (len) v rozsahu úverovej istiny v súhrnnej výške 3.373,13 eur (súd vychádzal z amortizovaného výpisu, ktorý bol súčasťou zmluvy).

Rozdiel medzi sumou 3.373,13 eur, na ktorú žalobcovi vznikol nárok do okamihu rozhodnutia vo veci, a sumou 1.145,36 eur, ktorú žalovaný žalobcovi dosiaľ uhradil, predstavuje sumu 2.227,77 eur, čo je aktuálny dlh žalovaného, ktorý súd mohol týmto rozsudkom žalobcovi priznať. V tejto časti preto súd žalobe vyhovel, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku, a vo zvyšnej časti (úverová istina prevyšujúca priznanú sumu, poplatky, úroky) žalobu zamietol, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku, s poukazom na neexistenciu práva žalobcu úver zosplatiť a na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru pre hrubé porušenie povinnosti veriteľa skúmať bonitu žalovaného. Žalobca si žalobou uplatnil voči žalovanému i nárok na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej úverovej istiny vo výške 5 % ročne, a to od 17.11.2022 do zaplatenia. Keďže súd prvej inštancie vyhovel žalobe v časti o zaplatenie úverovej istiny z tých splátok, ktoré sa stali splatnými do rozhodnutia vo veci a ktoré neboli žalovaným dosiaľ uhradené (t.j. úverovej istiny zo splátok splatných v období od 20.5.2022 do 20.3.2024 a časti úverovej istiny zo splátky splatnej k 20.4.2022 vo výške 47,72 eur - v zmysle amortizovaného výpisu, pričom úhrady žalovaného súd priradil k chronologicky najstarším splátkam), a žalobca si úrok z omeškania uplatnil v súlade s § 517 ods. 2 OZ v spojení s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., súd prvej inštancie žalobcovi priznal i nárok na zaplatenie úroku z omeškania z priznanej úverovej istiny z jednotlivých splátok. Úrok z omeškania vo vzťahu k častiam úverovej istiny, ktoré sa stali splatné neskôr ako 17.11.2022, súd prvej inštancie priznal od prvého dňa po splatnosti príslušnej splátky a v prevyšujúcej časti (t.j. úrok z omeškania od 17.11.2022 do dňa splatnosti danej splátky) žalobu zamietol, keďže omeškanie žalovaného v tejto časti nastalo vždy až prvým dňom po splatnosti príslušnej dlžnej splátky (v rozsahu úverovej istiny podľa amortizovaného výpisu).

7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď vychádzal z toho, že v prevažujúcej miere bol v konaní úspešný žalovaný, ktorému by tak patril i nárok na čiastočnú náhradu trov konania. Keďže si však žiadne trovy v konaní neuplatnil a ani zo spisu mu trovy nevyplývajú (žalovaný bol v konaní pasívny), súd prvej inštancie žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal (výrok III. rozsudku).

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal včas odvolanie žalobca v rozsahu výrokov II. a III. s návrhom na jeho zrušenie v napadnutej časti a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie; alternatívne navrhol jeho zmenu v napadnutej časti tak, že odvolací súd žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolanie odôvodnil § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP. Namietal záver súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal v konaní postup v súlade s § 7 ZoSÚ, a teda vyhodnotil skúmanie bonity zo strany žalobcu ako nedostatočné. Žalobca mal za to, že závery súdu prvej inštancie sú vecne nesprávne a v rozpore s platnou právnou úpravou. Poukázal na § 7 ods. 1 a 2 ZoSÚ a uviedol, že pred poskytnutím úveru skúmal platobnú schopnosť žalovaného, a to najmä v kontexte s prihliadnutím na účel úveru, dobu trvania úveru, pričom overoval existujúce záväzky žiadateľa a výšku príjmu žiadateľa. Žalobca predložil počas konania súdu žiadosť o úver, reporty zo SP a SRBI, ktoré preukazovali deklarovaný pracovný pomer a príjem žalovaného a kompletne informácie o úverových záväzkoch žalovaného zo spoločného úverového registra informácií. Žalobca pri skúmaní bonity pracoval ďalej s informáciami, ktoré mu boli poskytnuté zo strany žalovaného a vyplývali zo žiadosti o spotrebiteľský úver - žiadne vyživované dieťa a rodinný stav: rozvedený. Z reportu zo spoločného registra bankových informácií sú zrejme všetky záväzky žalovaného vrátane ukončených alebo predčasne ukončených výdavkov a aj prípadná delikvencia žalovaného. Žalobca skúmal záväzky žalovaného z dostupných registrov, pričom ďalšie výdavky žalovaného v čase posúdenia bonity fakticky nie je možné relevantne posúdiť, nakoľko tieto výdavky mohol deklarovať len žalovaný, ten však dobrovoľne neoznámil žiadne ďalšie výdavky. Ak by tak žalovaný aj dobrovoľne urobil, žalobca by tieto nemohol objektívne posúdiť, nakoľko by nemal k dispozícii zdroj, ktorý by tvrdenia žalovaného potvrdil alebo vyvrátil. V dôsledku vyššie uvedeného preto došlo k precizovaniu právnej úpravy a zaviedla sa metodika výpočtu skúmania bonity, aby boli jasne dané zákonné limity a predpoklady výpočtu platobnej schopnosti dlžníkov a predišlo sa tým svojvoľnému zneužívaniu uvedeného inštitútu.

9. Žalobca ďalej poukázal na § 7 ods. 41 ods. a) ZoSÚ, podľa ktorého Opatrením, ktoré vydá Národná banka Slovenska, sa ustanoví metodika na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a ich minimálna výška, výška a spôsob určenia limitov pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, výška a spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb a čo sa rozumie

výrazným prevyšovaním súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov podľa odsekov 24 a 31. Dňa 1.1.2018 nadobudlo účinnosť Opatrenie Národnej banky Slovenska zo 14.11.2017, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. V zmysle § 1, 2 Opatrenia, ukazovateľ schopnosti splácať sa vypočíta ako podiel výdavkov na peňažné záväzky spotrebiteľa podľa odseku 3 a celkovej výšky čistých príjmov spotrebiteľa podľa odseku 4 zníženej o celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa odseku 5. Všetky položky výpočtu ukazovateľa schopnosti splácať sa prepočítavajú na obdobie jedného mesiaca. Limit ukazovateľa schopnosti splácať vypočítaného podľa odseku 1 nemôže prekročiť hodnotu 1. V zmysle § 7 ods. 1 Opatrenia sa § 2 ods. 5 uplatňuje tak, že za celkovú výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa sa považuje výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 2 ods. 5 prvej vety, zvýšená o 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu.

10. S poukazom na uvedenú právnu úpravu postupoval aj žalobca, pričom práve táto právna úprava v sebe subsumuje aj iné životné náklady dlžníkov, ktoré sa majú zohľadňovať percentuálnym zvýšením rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, čo vyplýva z Opatrenia NBS. Žalobca teda nemusí zisťovať ďalšie skutočnosti od dlžníkov, ktoré by nemuseli byť ani relevantne preukázateľné. Potreba zisťovania iných nákladov na život v kontexte právnej úpravy je absurdná a nezákonná požiadavka. Žalobca postupoval v súlade s platnou právnu úpravou, čo deklaroval aj uvedením presného výpočtu skúmania bonity, podmienok a východísk, ktoré pre výpočet použil vo svojom vyjadrení z 9.4.2024. Žalobca tak mal za to, že dostatočne preukázal splnenie si povinnosti v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ a odôvodnenie súdu prvej inštancie je v rozpore s platnou právnu úpravou v čase uzavretia zmluvy medzi žalobcom a žalovaným. Súd nemôže arbitrálne posudzovať a vyžadovanie plnenie podmienok, ktoré nie sú stanovené platnou právnu úpravou, právne posúdenie veci súdom prvej inštancie je teda neudržateľné. Žalobca s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 22CoCsp/13/2023 zdôraznil, že objektívnym zdrojom informácií o existujúcich úveroch žalovaného je práve register SRBI. Žalobca zistil príjem žalovaného a jeho zamestnávateľa jednak zo Sociálnej poisťovne, jednak od samotného žalovaného v žiadosti o úver. Tým, že žalobca skúmal osobný stav žalovaného, jeho prípadné vyživovacie povinnosti a okolnosti jeho bývania, nie je možné konštatovať, že žalobca žiadnym spôsobom neskúmal výdavky žalovaného. Skutkové tvrdenia a listinné dôkazné prostriedky predložené žalobcom v konaní boli plne spôsobilé privodiť žalobcovi procesný úspech. Súd svojím rozhodnutím vytvoril pre žalovaného „ideálnu“ pozíciu, v ktorej mu umožnil zmať vymoženie pohľadávky, pričom vôbec nezohľadnil nespravodlivé dôsledky svojho rozhodnutia vo vzťahu k žalobcovi. Absolútne a nekritické favorizovanie spotrebiteľa, ktorého sa súd dopustil, je iracionálne a nelegitímne. Právne závery súdu prvej inštancie považuje žalobca za zjavne arbitrálne, v dôsledku čoho zasahujú do jeho základného práva na súdnu ochranu, práva na spravodlivý proces a práva vlastníť majetok. Ak súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nezohľadnil vyššie uvedené východiská, potom jeho prístup nemožno hodnotiť inak, ako tendenčný

11. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

13. Predmetom konania v prejednávanej veci je žaloba, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 10.043,84 eur s príslušenstvom a náhradu trov konania, a to z titulu nesplateného spotrebiteľského úveru zo dňa 19.2.2021.

14. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol, a tiež vo výroku III. o trovách konania. Keďže vyhovujúci výrok I. nebol napadnutý odvolaním žiadnej zo strán sporu, je rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti právoplatný a nebol predmetom prieskumu odvolacieho súdu.

15. Podľa § 379 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

16. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

17. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

18. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok a predchádzajúci procesný postup súdu prvej inštancie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok odvolateľa uvedených v odvolaní a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené a preskúmaný rozsudok (v odvolaní napadnutom rozsahu) je čo do výroku vecne správny. Na základe skutočností uvedených v odvolaní nemožno urobiť záver o vadách rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré namietal odvolateľ v ním podanom odvolaní.

19. Žalobca podal odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, a teda namietal nesprávne zistený skutkový stav súdom prvej inštancie, nesprávne právne posúdenie, ako aj nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie porušujúci právo žalobcu na spravodlivý súdny proces, keď napadnuté rozhodnuté považoval za arbitrárne.

20. Odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP je naplnený vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci strane realizáciu jej práv, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé, pričom konkrétne pochybenie súdu musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

21. Odvolacím dôvodom podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) CSP možno napadnúť výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, na ktorého nesprávnosť je možné usudzovať len zo spôsobu, ako k nemu súd dospel. Ak nie je možné súdu prvej inštancie v tomto smere vytknúť žiadne pochybenie, nie je možné ani polemizovať s jeho skutkovými závermi.

22. K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. Omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

23. Jednou z odvolacích námietok žalobcu bola námietka nesprávne zisteného skutkového stavu. Vo vzťahu k tejto odvolacej námietke odvolací súd konštatuje, že CSP vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov. Záver, ktorý si sudca urobí o vykonaní dôkazov z hľadiska pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a logického myšlienkového postupu. Voľnosť hodnotenia dôkazu neznamená, že súd nie je viazaný ústavnými princípmi predvídateľnosti a zákonnosti rozhodnutia, naopak konečné meritórne rozhodnutie by malo vykazovať logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania. Hodnotenie dôkazov úvahou súdu teda neznamená ľubovôľu pri hodnotení dôkazov a hodnotiaci úvaha súdu musí zodpovedať zásadám formálnej logiky a musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti (relevancia vo vzťahu zisťovaným skutočnostiam), zákonnosti (a to z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania) a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Pri tomto hodnotení už pravdivosť dôkazu posudzuje aj v súvislosti s prípadným rozporom s inými dôkazmi. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym hodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Výsledky hodnotenia

dôkazov sú pritom imanentnou súčasťou odôvodnenia rozsudku (§ 220 ods. 2 CSP). V tomto smere súd prvej inštancie dôsledne postupoval v zmysle § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku stručne, jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie neodporuje zásadám logiky a ani zistenému skutkovému stavu. Námietky žalobcu vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov súdom prvej inštancie odvolací súd nepovažoval za dôvodné, keďže z odvolania ani neplynie v čom konkrétnom súd prvej inštancie zistil skutkový nesprávne, a to najmä za situácie, keď v konaní nebolo sporu o tom, že žalobca ako veriteľ posudzoval bonitu žalovaného bez akýchkoľvek údajov o reálnych nákladoch na základné životné potreby žalovaného, ale automaticky náklady na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného stotožnil so životným minimom, ku ktorému pripočítal paušálnu sumu výdavkov v zmysle v § 2 ods. 5 Opatrenia.

24. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere), ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

25. V zmysle § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa o.i. použijú tieto položky: náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť.

26. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, ak odsek 43 neustanovuje inak, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

27. Pokiaľ žalobca namietal záver súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal v konaní postup v súlade s § 7 ZoSÚ, a teda vyhodnotil skúmanie bonity zo strany žalobcu ako nedostatočné, i túto odvolaciu námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa odchýlil od právneho názoru súdu prvej inštancie, že v konaní nebolo preukázané (a žalobca to ani netvrdil), že veriteľ v primeranom rozsahu zhromaždil a posudzoval aktuálne informácie o skutočných nákladoch žalovaného na zabezpečenie jeho základných životných potrieb. Veriteľ sa totiž v tomto smere uspokojil len s údajom v žiadosti o úver, kde bolo v kolónke „Zrážky, výživné a iné výdavky“ uvedené „0“, a to bez akéhokoľvek skúmania reálnych nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb.

28. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie sa správne vysporiadal s tvrdeniami žalobcu, že od účinnosti Opatrenia NBS č. 10/2017 už veriteľ nemusí zhromažďovať údaje o aktuálnych reálnych nákladoch žiadateľa o úver, ale postačuje tieto údaje nahraďiť výškou životného minima, v danom konkrétnom prípade zvýšenou o paušálnu sumu výdavkov vo výške 40 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, pričom v podrobnostiach na jeho zdôvodnenie odkazuje (ods. 20 a 21 napadnutého rozsudku). I podľa názoru odvolacieho súdu aktuálna právna úprava v spojení s Opatrením nezrušila povinnosť veriteľa skúmať reálne náklady žiadateľa

o úver. Ustanovenie § 7 ods. 27 ZoSÚ výslovne stanovuje, že veriteľ je povinný použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Posledná veta ods. 27 síce ustanovuje, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, avšak uvedené nemožno vykladať tak, že veriteľ vôbec nemusí od žiadateľa o úver zisťovať výšku jeho skutočných životných nákladov. Veriteľ teda nesmie bez ďalšieho vziať do úvahy len žiadateľom uvedené náklady, ak tieto žiadateľ uviedol v nižšej výške, než je stanovené životné minimum. S uvedeným korešponduje aj úprava v § 2 ods. 5 Opatrenia, podľa ktorého výška nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) zákona sa na účely odseku 1 určuje najmenej vo výške sumy životného minima. Ak zákon uvádza, že náklady spotrebiteľa treba posudzovať s ohľadom na životné minimum a Opatrenie uvádza, že náklady sú najmenej vo výške životného minima, i podľa názoru odvolacieho súdu to nenahrádza a neruší povinnosť veriteľa vynaložiť primerané úsilie na zistenie informácií o aktuálnych reálnych nákladoch spotrebiteľa, ani veriteľovi nedáva možnosť sám si určiť výšku týchto nákladov (či už vo výške životného minima alebo vyššej). Ak účelom posúdenia bonity je zistiť, či žiadateľ o úver bude skutočne schopný splácať poskytnutý úver, potom je vylúčené, aby veriteľ posudzoval bonitu bez informácie o reálnych nákladoch spotrebiteľa na základné životné potreby. Jednak to výslovne ustanovuje ZoSÚ, a jednak náklady na zabezpečenie základných životných potrieb priemerného spotrebiteľa výrazne prevyšujú výšku životného minima. Ako správne uviedol súd prvej inštancie, právo musí byť aplikované v kontexte aktuálnej spoločenskej reality tak, aby bol naplnený účel právnej úpravy, ktorým je v danom prípade účinná ochrana spotrebiteľov pred nezodpovedným uzatváraním zmlúv o úvere, ktoré prekračujú ich finančné možnosti a mohli by viesť k ich platobnej neschopnosti. Posudzovanie bonity bez elementárnych vstupných údajov o skutočných nákladoch žiadateľa o úver nemožno hodnotiť ako postup s odbornou starostlivosťou. Súd prvej inštancie tak dospel k správne záveru, že žalobca nepreukázal, že veriteľ postupoval v súlade s § 7 ods. 1 ZoSÚ a v danom prípade tak išlo o hrubé porušenie povinnosti veriteľa posudzovať bonitu spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, keďže veriteľ posudzoval bonitu bez akýchkoľvek údajov o reálnych nákladoch na základné životné potreby žalovaného, pričom tak postupoval v rozpore s § 7 ods. 20 písm. b) v spojení s ods. 27 ZoSÚ, a teda úver sa s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ považuje za bezúročný a bez poplatkov.

29. Odvolací súd dodáva, že ZoSÚ vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Táto zákonná podmienka je premietnutá v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, pričom s „odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že pre naplnenie tohto zákonného znenia predmetného ustanovenia nepostačuje len uvedenie údajov v podobe výšky príjmov a výdavkov zo strany spotrebiteľa, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval.

30. Cieľom ust. § 7 ods. 1 v spojitosti s § 11 ods. 2 ZoSÚ je predovšetkým dosiahnuť, aby dodávateľ vzal na zreteľ existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Z dikcie zákona posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver logicky vyplýva, že posúdenie s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a samozrejme nevyhnutných mesačných výdavkov žiadateľa. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza

iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. V danom prípade však žalobca svoje povinnosti porušil, keď vôbec nezisťoval reálne náklady na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného (a teda ich ani nevyhodnotil), pričom s poukazom na § 11 ods. 2 veta štvrtá ZoSÚ je potrebné toto porušenie povinnosti veriteľa kvalifikovať ako hrubé, ktoré má za následok sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ak žalobca namieta správnosť týchto záverov s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave vo veci sp. zn. 22CoCsp/13/2023, z jeho obsahu nevyplýva, že by súd v danej veci založil svoje rozhodnutie na aplikácii ust. § 7 ods. 20 písm. b) v spojení s ods. 27 ZoSÚ. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje o. i. na rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 28CoCsp/9/2024 zo dňa 12.11.2024, sp. zn. 28CoCsp/4/2024 zo dňa 4.3.2025 a Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8CoCsp/10/2023 zo dňa 31.1.2024.

31. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal tiež nedôvodné favorizovanie žalovaného ako spotrebiteľa, čím v podstate namietal porušenie zásady rovnosti sporových strán, ani táto námietka nebola dôvodná. Súd je totiž povinný v spotrebiteľských sporoch aj bez námietky strany sporu, teda aj bez popretia skutkových tvrdení skúmať ex offo okrem iného aj skutočnosť, či veriteľ pred uzavretím zmluvy posúdil úverovú bonitu spotrebiteľa (por. rozhodnutia Súdneho dvora EÚ zn. C-679/18, C-449/13).

32. Podľa § 53 ods. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

33. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

34. Vo vzťahu k možnosti zosplatiť predmetný spotrebiteľský úver odvolací súd v nadväznosti na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR poukazuje na závery vyjadrené v uznesení sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.1.2024 Najvyššieho súdu SR, ktorý uviedol, že „v prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh“. V uznesení sp. zn. 5Cdo/197/2022 zo dňa 26.06.2024 Najvyšší súd SR uviedol, že „v prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 Občianskeho zákonníka a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby už v tejto výzve (upozornení spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva) presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne môže zosplatiť celý dlh. Identifikácia splátky je potrebná z dôvodu identifikácie prvého dňa plynutia premičacej doby, ale i pre potrebu vedomosti dlžníka o tom, zaplatením akej sumy zabráni zosplatneniu úveru (porovnaj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/149/2021). Je to podstatná informácia najmä v situáciách, pokiaľ predtým došlo k čiastočnému plneniu a dlžná suma sa mohla kumulatívne tvoriť aj dlhšie, pričom ale neboli naplnené podmienky, kedy by mohol byť úver zosplatený celý. Ak veriteľ oznámi iba dlžnú sumu s upozornením na možnosť zosplatnenia celého úveru, môže byť spotrebiteľ pomýlený a v dôsledku informačnej asymetrie môže byť poškodený“. Rovnako, podľa záverov Najvyššieho súdu SR vyjadrených v uznesení sp. zn. 6Cdo/15/2023 zo dňa 25.9.2024 „neuviedenie konkrétnej splátky, pre ktorú veriteľ realizoval výzvu na zaplatenie neuhradenej splátky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka malo za následok neplatnosť zosplatnenia úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka“. Dovolací súd judikoval záver o nevyhnutnosti konkretizácie nezaplatennej splátky už v upozornení podľa § 53 ods. 9 OZ tiež v rozhodnutí 5Cdo/188/2023 zo dňa 31.7.2024.

35. Ustanovenie § 565 OZ umožňuje veriteľovi uplatňovať si voči dlžníkovi celú pohľadávku, resp. jej nezaplatený zvyšok, ak sa dlžník dostal do omeškania s plnením dohodnutých splátok. Ak veriteľ takto dohodnuté právo nepoužije najneskoršie do zročnosti najbližšie nasledujúcej splátky, pokračuje sa v

plnení v splátkach. Veriteľ však svoje právo môže využiť po opätovnom porušení povinnosti dlžníkom. Strata výhody splátok tak nenastáva priamo zo zákona.

36. Odvolací súd v predmetnej veci nemá pochybnosti o tom, že právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským. A teda pre posúdenie jednorazového predčasného zosplatnenia celého dlhu bolo potrebné zohľadniť i špeciálne ustanovenie k § 565 OZ, ktorým je § 53 ods. 9 OZ upravujúce osobitné podmienky pre možnosť veriteľa zosplatniť celý dlh. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že aplikáciou ust. § 565 a § 53 ods. 9 OZ aj samotný žalobca v žalobe odôvodňoval ním uplatnený nárok (z ktorého dôvodu postup v zmysle § 382 CSP nebol potrebný).

37. V prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa zosplatniť dlh a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu pre omeškanie so zaplatením splátky. Ak OZ hovorí o možnosti uplatnenia práva podľa § 565 OZ najskôr v lehote po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní, musí ísť vždy o konkrétnu splátku, nakoľko len v takomto prípade je možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená minimálna lehota troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľom. Preto z upozornenia na možnosť zosplatnenia musí byť zrejmé, pre omeškanie ktorej konkrétnej splátky je predmetný úver predčasne zosplatnený. Tento údaj musí byť jednoznačne konkretizovaný. I keď OZ *expressis verbis* neuvádza čo má byť obsahom predmetného upozornenia na možnosť zosplatnenia, tento obsah možno nepochybne vyabstrahovať z podmienok, ktoré musia byť splnené pre realizáciu mimoriadneho zosplatnenia úveru veriteľom. Pokiaľ ustanovenie § 53 ods. 9 OZ možnosť predčasného zosplatnenia úveru podmieňuje uplynutím 3 mesačnej doby od omeškania so zaplatením splátky, tak je zrejmé, že táto konkrétna splátka musí byť jednoznačne identifikovateľná, čomu zodpovedá povinnosť vedieť ju i konkretizovať. Veriteľ predsa musí vedieť, pre ktorú splátku svoje právo zosplatniť úver uplatnil a nie je dôvod, prečo by touto informáciou nemal disponovať aj dlžník. Ak právny úkon neobsahuje konkretizáciu splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol peňažný dlh zosplatniť, je neurčitý, nakoľko vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, či došlo k dodržaniu zákonom stanovenej minimálnej lehoty troch mesiacov pre uplatnenie takéhoto práva veriteľa. Ak má ísť o riadne a platné upozornenie na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ, nestačí spotrebiteľa iba všeobecne upozorniť na to, že je v omeškaní so zaplatením viacerých splátok (uvedením výšky omeškaných splátok), ale upozornenie musí obsahovať uvedenie tej konkrétnej splátky, pre ktorú veriteľ upozorňuje spotrebiteľa/dlžníka, že nezaplatením tej konkrétnej splátky využije oprávnenie vyhlásiť mimoriadne zosplatnenie úveru. Uvedenie tejto skutočnosti je dôležité aj z toho dôvodu, že uplatnenie práva na vyhlásenie splatnosti splátok v prípade neplnenia splátkového kalendára je ponechané len na vôli veriteľa, ktorý si môže vymáhať každú jednotlivú splátku samostatne, alebo môže (a zároveň nemusí) v dôsledku porušovania povinností dlžníka pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti dlhu a žiadať zaplatenie dlhu okamžite a jednorazovo. To, či veriteľ k takému právnemu úkonu pristúpi je len na jeho slobodnom uvážení. Aj z toho dôvodu je nevyhnutné, aby bol dlžník informovaný o konkrétnej splátke, pre ktorú veriteľ využil oprávnenie vyhlásiť mimoriadne zosplatnenie úveru. Z upozornenia veriteľa musí tiež v ďalšom jasne vyplývať, zaplatením ktorej konkrétnej splátky vie spotrebiteľ odvrátiť zosplatnenie úveru.

38. Zo žalobcom predložených listín vyplýva, že výzva na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 20.10.2022 a ani samotné predčasné zosplatnenie úveru zo dňa 16.11.2022 neobsahujú špecifikáciu splátky, pre ktorú sa dlh žalovaného z predmetnej zmluvy o úvere predčasne jednorazovo zosplatňuje. Uvedené má v zmysle popísaných záverov najvyššej súdnej autority (čl. 2 ods. 2 CSP) za následok neplatnosť zosplatnenia úveru v zmysle § 565 v spojení s § 37 ods. 1 OZ. Z tohto dôvodu preto žalobcovi nevzniklo právo požadovať od žalovaného jednorazové splatenie úveru.

39. Dôvodnou nebola ani námietka žalobcu, že závery súdu prvej inštancie v odôvodnení rozsudku sú svojvoľné a arbitrárne. V zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 CSP rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami strán. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesto pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia súd teda uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti

tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil, ktoré dôkazy v konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

40. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá všetkým požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k prejednávanej veci (tu len žalobcu, keďže žalovaný v konaní ostal pasívny), výsledky vykonaného dokazovania, právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Samotný fakt, že sa žalobca s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje ešte neznamená, že závery v ňom obsiahnuté nie sú správne. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu čiastočne zamietol.

41. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania (strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 252/04).

42. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. vo veci samej a v súlade s § 380 CSP i v závislom výroku III. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

43. Podľa § 396 ods. 1 CSP, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

44. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

45. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

46. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože sa k odvolaniu nevyjadril, v odvolacom konaní zostal pasívny a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli (R 72/2018).

47. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).